

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ**

Број: 401-00-00028/2020-01/2
Датум: 5. март 2020. године
Кнеза Милоша 20, Београд

На основу члана 11. став 2. и члана 32. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19) и чл. 136. и 137. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр.18/16 и 95/18), у поступку претходне контроле, покренутом на основу пријаве државне помоћи Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања са седиштем у Београду, Немањина 22-26, достављене дописом број: 401-01-00136/2020-15 од 18. фебруара 2020. године, Савет Комисије за контролу државне помоћи на 9. седници, одржаној 5. марта 2020. године, доноси

РЕШЕЊЕ

I УТВРЂУЈЕ СЕ постојање државне помоћи која се додељује на основу Предлога I Јавног позива за доделу средстава за побољшање услова рада у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом у 2020. години.

II Државна помоћ из тачке I диспозитива **ЈЕ УСКЛАЂЕНА** са правилима за доделу државне помоћи.

III Ово решење објавити на интернет презентацији Комисије за контролу државне помоћи.

Образложење

Поступајући у складу са чланом 32. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19) и чланом 3. став 2. Уредбе о начину и поступку пријављивања државне помоћи („Службени гласник РС“, број 13/10), Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (у даљем тексту: Подносилац) поднело је Комисији за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија), Дописом број: 401-01-00136/2020-15 од 18. фебруара 2020. године, Пријаву државне помоћи у вези са Предлогом I Јавног позива за доделу средстава за побољшање услова рада у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом у 2020. години (у даљем тексту: Јавни позив). Уз Јавни позив, Подносилац је доставио и Општи образац пријаве државне помоћи (у даљем тексту: Општи образац), Посебан образац за пријављивање регионалне инвестиционе државне помоћи (у даљем тексту: Посебан образац), као и Предлог одлуке о расписивању I Јавног позива за доделу средстава за побољшање услова рада у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом у 2020. години (у даљем тексту: Пријава).

Предмет Пријаве

Предмет Пријаве и процене Комисије су критеријуми за доделу средстава предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом на територији целе Републике Србије, садржани у Јавном позиву.

Наиме, средства се додељују путем рефундације трошкова плаћеног репроматеријала у периоду од 1. јула 2019. године до 31. децембра 2019. године, непосредно повезаних са делатношћу предузећа, а сагласно одобрењу за спровођење мера и активности професионалне рехабилитације.

Циљ доделе средстава представља подршка развоју конкурентности привредних субјеката који преваходно запошљавају особе са инвалидитетом, уз истовремени допринос социјалној димензији развоја, имајући у виду да ови привредни субјекти у великој мери запошљавају посебно угрожену групу становништва.

Комисија је на основу Јавног позива, приступила идентификацији даваоца државне помоћи, корисника државне помоћи, односно свих оних који имају право подношења пријаве по овом јавном позиву, инструмента доделе државне помоћи, планираног трајања, износа, као и других околности које су од значаја за утврђивање правилног и потпуног чињеничног стања.

- Правни основ за објављивање Јавног позива

Правни основ за објављивање Јавног позива садржан је у: члану 41. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Службени гласник РС”, бр. 36/9 и 32/13) и Предлог одлуке о расписивању I Јавног позива за доделу средстава за побољшање услова рада у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом у 2020. години.

- Давалац и корисници државне помоћи

Давалац државне помоћи је Република Србија, а предлагач прописа који представља правни основ за доделу државне помоћи је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Право на подношење пријаве по овом јавном позиву, тј. корисници државне помоћи су предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом која се не налазе на списку послодавца Инспектората за рад код којих су приликом инспекцијских надзора затечена лица на фактичком раду (рад на „дрно“), чији процењени број је од 51 до 100.

Даље, укупан опредељени износ државне помоћи за наведене намене је 125.000.000,00 динара, а која ће се додељивати из буџета РС путем субвенције, као инструментом државне помоћи, током 2020. године.

Подносилац је определио да се средства додељују у складу са правилима за доделу регионалне државне помоћи за оперативно пословање, дефинисаних чланом 17. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14 – у даљем тексту: Уредба), изузев предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом која се сматрају привредним субјектима у тешкоћама¹, којима се по овом позиву додељује де minimis државна помоћ, у складу са чланом 8. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“ број 73/19 - у даљем тексту: Закон) и чл. 95-97. Уредбе.

У Јавном позиву је предвиђено да је висина средстава која се додељује привредном субјекту условљена бројем и структуром запослених особа са инвалидитетом на дан 31. јануар 2020. године, а максимални износ средстава који се може одобрити предузећу по Јавном позиву је 10.000.000,00 динара.

Сходно условима прописаних Јавним позивом, предузећима којима је решење о издавању дозволе за обављање делатности професионалне рехабилитације и запошљавање особа са инвалидитетом издато у периоду од 1. јануара 2019. године до 31. децембра 2019. године, а која испуњавају услове за доделу средстава, максимално се може одобрити 500.000,00 динара. За разлику од тога, предузећима којима је решење о издавању дозволе за обављање делатности професионалне рехабилитације и запошљавање особа са инвалидитетом издато у периоду од 1. јануара 2018. године до 31. децембра 2018. године, а која испуњавају услове за доделу средстава, максимално се може одобрити 1.000.000,00 динара.

Такође, постоји и ограничење да се, предузећима којима је у 2019. години додељена државна помоћ за оперативно пословање, износ средстава исте државне помоћи који се одобрава по овом јавном позиву умањује се за 5%, уколико је припадајући износ средстава, сходно броју и структури запослених особа са инвалидитетом, исти или већи од одобреног износа по II Јавном позиву за доделу средстава за побољшање услова рада у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом у 2019. години (у даљем тексту: II Јавни позив у 2019. години), док се предузећима која су смањила број запослених особа са инвалидитетом у односу на дан 30. јун 2019. године припадајући износ средстава умањује за 10%, осим за новооснована предузећа.

Даље, приликом подношења пријаве за доделу средстава, корисник је у обавези да уз пријаву, као обавезну документацију, достави изјаву о томе да ли је предузеће за исте оправдане трошкове добило и по ком основу државну помоћ, а предузећа која се сматрају привредним субјектима у тешкоћама, достављају и изјаву о свакој другој де minimis државној помоћи која је предузећу додељена у текућој фискалној години и у претходне две фискалне године.

¹ Привредни субјект у тешкоћама је привредни субјект који није способан да сопственим средствима, средствима својих власника/акционара или поверилаца или средствима из других извора на тржишту спречи губитке и који би, без интервенције државе краткорочно или средњорочно, угрозили његов опстанак, сходно условима из члана 2. став 1. тачка 5) Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14).

Такође, Подносилац је у Посебном обрасцу навео да се доделом наведене државне помоћи доприноси смањењу оперативних трошкова предметних привредних субјеката, смањује се утицај лоших економских услова за пословање и омогућава конкурентнији наступ на тржишту, и да се државном помоћи за оперативно пословање желе уклонити и структурни недостаци имајући у виду структуру запослених особа са инвалидитетом који имају умањену радну способност, који директно утичу на степен продуктивности. Илустрације ради, Подносилац пријаве указује на увећање „шкарта” у готовим производима, односно мање ефикасног коришћења сировина и дужег процеса рада који проузрокује већу потрошњу енергије и др.

Такође, указано је на то да је износ државне помоћи, изражен преко извршених шестомесечних плаћања репроматеријала, утврђен на основу анализе тих трошкова код привредних субјеката који обављају исту или сличну делатност, односно производњу и запошљавају лица без инвалидитета, односно без умањене радне способности као и на основу анализе броја и структуре запослених особа са инвалидитетом у овим предузећима, које имају умањену радну способност.

Налаз и оцена Комисије

На 9. седници Савета Комисије, одржаној 5. марта 2020. године, Савет Комисије је на основу члана 10. став 1. тачка 1) а у вези са чланом 29. став 1. Закона, анализирао Јавни позив и том приликом је утврђивао постојање државне помоћи и оцењивао усклађеност са правилима за доделу. У смислу члана 30. став 2. Закона, пријава државне помоћи садржи све потребне податке и информације, релевантне за утврђивање чињеничног стања.

Постојање државне помоћи

Комисија је узела у обзир да се мера односи на доделу јавних средстава и то из буџета Републике Србије ради рефундације трошкова плаћеног репроматеријала предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом. С обзиром на то да се средства додељују оним привредним субјектима који су регистровани за наведену намену, могуће је идентификовати селективност поменуте мере, при чему, наведени привредни субјекти стичу економску предност, коју иначе не би могли да стекну у уобичајеном тржишним околностима, односно стичу повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту и утицаја на трговину.

Сходно претходном, а у складу са чланом 3. став 1. Закона којим је прописано да је државна помоћ сваки стварни или потенцијални јавни расход или умањено остварење јавног прихода коју додељује давалац државне помоћи у било ком облику, којом се одређени учесник на тржишту ставља у повољнији положај у односу на конкуренте или се даје предност производњи одређене робе и/или услуга којом се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту и утиче на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније, Комисија је утврдила постојање државне помоћи.

С обзиром на то да корисници средстава нису унапред одређени (индивидуализовани), Комисија је закључила да је у питању шема државне помоћи сходно члану 3. став 2. Закона.

Оцена усклађености државне помоћи

Сходно претходном, Комисија је Јавни позив оцењивала у односу на правила за доделу државне помоћи утврђена Уредбом о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14 – у даљем тексту: Уредба).

Имајући у виду да је предвиђено да је корисник у обавези да достави изјаву о томе да ли је за исте правдане трошкове добио и по ком основу државну помоћ, а предузећа која се сматрају привредним субјектима у тешкоћама, достављају и изјаву о свакој другој *de minimis* државној помоћи која је предузећу додељена у текућој фискалној години и у претходне две фискалне године, Комисија, најпре, констатује да је услов из члана 5. став 2. Уредбе испуњен, а тиче се обавезе даваоца државне помоћи да пре доделе државне помоћи узме у обзир и сву другу државну помоћ која је већ додељена кориснику за исте намене.

Даље, Комисија је имала у виду да је Подносилац определио да ће се средства по овом јавном позиву, обезбеђена у укупном износу од 125.000.000,00 динара, додељивати као регионална државна помоћ за оперативно пословање, у складу са чланом 17. Уредбе, осим у случају предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом која се сматрају привредним субјектом у тешкоћама, у смислу члана 2. Уредбе, којима се, по овом јавном позиву, додељује државна помоћ мале вредности (*de minimis* државна помоћ), у складу са чланом 8. Закона и чл. 95-97. Уредбе.

С тим у вези, а узимајући у обзир да је предвиђено да се средства додељују за покривање трошкова плаћеног репроматеријала у периоду од 1. јула 2019. године до 31. децембра 2019. године, непосредно повезаних са делатношћу привредног субјекта, односно за покривање оперативних трошкова пословања, Комисија је испитивала да ли се предметна државна помоћ додељује у складу са критеријумима дефинисаним чланом 17. Уредбе.

Анализирајући кориснике државне помоћи, Комисија је констатовала да се ради о специфичној врсти привредних субјеката. Наиме, чланом 36. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, оснивачи предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом могу бити Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, привредно друштво, удружење особа са инвалидитетом или друго правно или физичко лице, у циљу запошљавања особа са инвалидитетом и вршења професионалне рехабилитације особа са инвалидитетом, у складу са овим законом.

Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом, осим што морају имати дозволу за обављање делатности, у својој структури запослених морају имати најмање 50% особа са инвалидитетом (од чега најмање 10% особа које могу да се запосле само под посебним условима), а, уједно, број запослених особа са инвалидитетом не сме бити мањи од пет. Поред тога, морају имати и запослена (или ангажована) стручна лица за радно оспособљавање и професионалну рехабилитацију особа са инвалидитетом (лице за извођење практичне наставе и обуке, лице за послове пружања професионалне асистенције и саветника за интеграцију на радном месту).

Истим законом, у члану 41. је предвиђено и то да се наведеним привредним субјектима могу обезбедити и средства за побољшање услова рада, унапређење производних програма, увођење стандарда, побољшање квалитета производа и пружених услуга, прилагођавање радних места или у друге сврхе, у складу са којим одредбама је и објављен Јавни позив.

Комисија је узела у обзир и то да се средства додељују свим предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом без јасне географске одреднице, из чега се може закључити да ће наведена државна помоћ допринети равномерном регионалном развоју и запошљавању особа са инвалидитетом на територији целе Републике Србије.

Даље, Комисија је прихватила и образложење Подносиоца да се наведеном државном помоћи желе уклонити структурни недостаци који су повезани са структуром запослених особа са инвалидитетом који због своје умањене радне способности имају мању продуктивност, мање ефикасно користе сировине приликом израде готових производа, имају дужи процес рада, већу потрошњу енергије и др. као и то да је износ државне помоћи утврђен на основу анализе оперативних трошкова наведених предузећа и оперативних трошкова привредних субјеката који обављају исту или сличну делатност, односно производњу а запошљавају лица без инвалидитета, тј. без умањене радне способности. Сходно томе, као последица умањене продуктивности, средства државне помоћи се сагледавају као корективни фактор, искључиво социјалног карактера при чему је државна помоћ пропорционална тешкоћама које треба да се отклоне у пословању предузећа за професионалну рехабилитацију.

Чињеницу да ће за предузећа која су већ користила исту државну помоћ у 2019. години, износ нове државне помоћи на основу овог јавног позива бити умањен за 5%, уколико је припадајући износ средстава, сходно броју и структури запослених особа са инвалидитетом, исти или већи од одобреног износа по II Јавном позиву у 2019. години, односно да се предузећима која су смањила број запослених особа са инвалидитетом у односу на дан 30. јун 2019. године припадајући износ средстава умањује за 10%, Комисија је ценила са становишта постепеног смањивања.

Узимајући у обзир све напред наведено, Комисија констатује да је додела државне помоћи по основу Јавног позива у складу са правилима за доделу регионалне државне помоћи за оперативно пословање, дефинисане одредбама члана 17. Уредбе.

У погледу доделе средстава привредним субјектима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом, а која спадају у категорију привредних субјеката у тешкоћама, Комисија указује на неопходност поштовања чл. 95-97. Уредбе, при додели *de minimis* државне помоћи. Наиме, давалац *de minimis* државне помоћи је дужан да, у писаној форми, обавести корисника о томе да му додељује *de minimis* државну помоћ, као и о износу помоћи израженом у облику (брuto) новчане противвредности помоћи коју му додељује. Такође, пре додељивања нове *de minimis* државне помоћи, неопходно је претходно утврдити да то неће повећати укупан износ *de minimis* државне помоћи који је примио одређен привредни субјект (корисник) до висине која је одређена чланом 95. Уредбе и ако су испуњени остали услови предвиђени Уредбом.

У складу са чланом 97. Уредбе, давалац државне помоћи се обавезује да, у року од 15 дана од дана доделе, Комисији достави копију документа о додели те помоћи, док је истовремено дужан да самостално води евиденцију о додељеној de minimis државне помоћи по појединачним корисницима de minimis државне помоћи, чува податке и документа о додељеној de minimis државне помоћи десет година од дана њихове доделе и на захтев Комисије достави све релевантне податке и документа.

Комисија напомиње да је, у овом случају, одлучивала на основу података садржаним у Пријави, у вези са којом је, за тачност, веродостојност, истинитост и потпуност података наведених у Општем обрасцу, Посебном обрасцу и пратећој документацији која чини њен саставни део, одговоран подносилац Пријаве, тј. давалац државне помоћи.

Комисија је, у складу са својим надлежностима, овом приликом само утврдила да ли је предметна државна помоћ у складу са правилима за доделу државне помоћи, у циљу заштите слободне конкуренције на тржишту, али даља контрола трошења јавних средстава и коришћење тих средстава је на даваоцу државне помоћи, који је у обавези да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи.

На основу претходно изнетог, Комисија констатује да Јавни позив представља шему државне помоћи која је у складу са правилима за доделу државне помоћи.

Сходно претходном, Комисија је донела одлуку као у диспозитиву.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против овог решења није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана пријема.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94, 53/95, 16/97, 34/01 - др. закон, 9/02, 29/04, 61/05, 116/08 - др. закон 31/09, 101/11, 93/12, 93/14, 106/15 и 95/18).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Владимир Антонијевић

Доставити:

- Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
- Архиви